

Η «ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ» ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ (Ιούνιος 2007)

Συγγραφέας: ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ζούμε την εποχή όπου ακόμη χτίζονται σύνορα, σηκώνονται τείχη, οι πόλεμοι συνεχίζονται και την ίδια ώρα ο εχθρός κτυπά τον αντίπαλο αλλά και τον ίδιο του τον εαυτό. Οι κλιματικές αλλαγές και η ανεξέλεγκτη επιδείνωση κτυπά κάθε γωνιά αυτού του πλανήτη, κάθε πολίτη της γης.

Η κατ' ουσίαν αποτυχία των G8 να συμφωνήσουν, πριν λίγες ημέρες σε θέματα περιβάλλοντος αλλά και οι τρομακτικές περιβαλλοντικές εξελίξεις σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ινδία φέρουν πάλι στο προσκήνιο τη σχέση του παγκόσμιου με το εθνικό, της ανάπτυξης με την κοινωνική συνοχή. Για να διαμορφωθούν σε κρατικό επίπεδο οι συναινέσεις για προτεραιότητα στα θέματα του περιβάλλοντος, πρέπει να υπάρξει ισορροπία ανάμεσα στην ανάπτυξη και στα τεράστια κοινωνικά ζητήματα που προκύπτουν.

Χρειάζεται εσωτερική συνειδητοποίηση και θετική προσέγγιση, που στη συνέχεια διευκολύνει συναινέσεις μεταξύ κρατών. Αυτές μπορούν να οδηγήσουν σε παγκόσμια συμφωνία. Η παγκόσμια συμφωνία θα ανταποδώσει, λειτουργώντας πολλαπλασιαστικά στην εφαρμογή κρατικών πολιτικών. Όλο αυτό το πολύπλοκο πολιτικό παζλ καλούνται να επιλύσουν τα πολιτικά κόμματα, δηλαδή άτομα και οι ιδεολογικές τους θέσεις, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Τα τελευταία τριάντα χρόνια υπήρξαν προσπάθειες ιδιαίτερα στις αναπτυγμένες κοινωνίες από πολιτικές δυνάμεις και κόμματα, τα οποία όμως πουθενά δεν είχαν ιδιαίτερη επιτυχία. Οι Πράσινοι στη Γερμανία έλαμψαν και έσβησαν. Το ίδιο στη Γαλλία και σε άλλες χώρες. Και αυτό, γιατί δεν κατάφεραν να συνδέσουν τη συνείδηση του κάθε πολίτη με τα μεγάλα διακυβεύματα. Να συνδέσουν τη δημοκρατία, την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή με τα ζητήματα των κλιματικών αλλαγών και του περιβάλλοντος. Σήμερα το βάρος πέφτει και πάλι στα προοδευτικά

κόμματα. Να πείσουν και να εμπνεύσουν τους πολίτες, ώστε να προχωρήσουν σε αυτό που το ΠΑΣΟΚ στο πρόγραμμά του ορίζει ως «πράσινη οικονομία» και «πράσινη συνείδηση». Αυτό σημαίνει την ενσωμάτωση του θέματος «περιβάλλον» ως βασικό συστατικό των θεμελιωδών αρχών πάνω στις οποίες χτίζεται η πολιτική.

Ας δώσω τρία παραδείγματα:

Ο πατριωτισμός είναι η αφοσίωση κάποιου στην πατρίδα του, ο αγώνας του για την ιστορία, την παράδοση, τη γλώσσα του, έτοιμος να δώσει τη ζωή του για να υπερασπιστεί τα σύνορά της. Αρκεί αυτό σήμερα ή μήπως η αποτροπή της ερημοποίησης παραγωγικών εκτάσεων, της ισοπέδωσης βουνών από την άναρχη εκμετάλλευση, της εξαφάνισης των δασών, της ρύπανσης των εδαφών, των θαλασσών και του αέρα αποτελούν μείζονα εθνικά θέματα που έχουν ανάγκη ενός νέου περιεχομένου της έννοιας «πατριωτισμός».

Η κοινωνική δικαιοσύνη και η αλληλεγγύη αποτελούν τουλάχιστον για τη σοσιαλδημοκρατία την πεμπτουσία της πολιτικής. Όμως και οι δύο φτωχαίνουν εξαιρετικά όταν περιορίζονται στα όρια μιας γενιάς. Η γνωστή ρήση ότι πρέπει να δώσουμε στα παιδιά μας τουλάχιστον ό,τι πήραμε από τους γονείς μας, είναι σήμερα επίκαιρη όσο ποτέ. Δεν υπάρχει πολιτική αλληλεγγύης σε μια χώρα που αφήνουμε στην επόμενη γενιά λιγότερη καλλιεργήσιμη γη, λιγότερο φυσικό πλούτο, αβίωτες πόλεις και πολύ μα πάρα πολύ διοξειδίο του άνθρακα;

Η ανταγωνιστικότητα ως προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη είναι επίπλαστη και ευκαιριακή, όταν δεν συνδέεται με τα νέα δεδομένα και τις προκλήσεις του σήμερα. Στηρίζουμε ή υπονομεύουμε την ανταγωνιστικότητα της χώρας, όταν εισάγουμε όλο και περισσότερο πετρέλαιο, αντί να επενδύουμε στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όταν συνεχίζεται η άναρχη δόμηση σε ακρογιαλιές και δάση υποβαθμίζοντας τη δυνατότητα τουριστικής ανάπτυξης, όταν η υπερβολική χρήση λιπασμάτων ρυπαίνει γη και προϊόντα, όταν στα αστικά κέντρα δεν υπάρχει φροντίδα για ανοικτούς χώρους και καθαρά αυτοκίνητα.

Η αντιμετώπιση όλων των παραπάνω έχουν κόστος πολιτικό και οικονομικό. Την ευθύνη έχουν οι πολιτικοί και η πολιτική. Ευθύνη να εμπνεύσουν και να πείσουν, να σχεδιάσουν, να αποφασίσουν, να δράσουν.

Είναι πράγματι επίκαιρη η ρήση του Ουίνστον Τσώρτσιλ που μας θύμισε ο Αλ Γκορ: «Η εποχή της αναβλητικότητας, των ημίμετρων, των κατευναστικών και περίπλοκων μέσων, των καθυστερήσεων έφθασε στο τέλος της. Τη θέση της παίρνει η εποχή των επιπτώσεων».

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» στις 16-17 Ιουνίου 2007, σ. 13.